

FINANSIERING AF VIRKSOMHEDEN I 19641. HALVÅR

Ifølge redegørelsen der dannede grundlag for RC's omdannelse til aktieselskab i januar 1964 blev RC's kapitalbehov opgjort pr. 1.4.64 og pr. 1.10.64 til henholdsvis 9,6 og 12,0 mill. kr. Idet der korrigeres for en mindre fejl i opgørelsen andrager beløbet pr. 1.7.64 10,8 mill. kr.

Baseret på samme forudsætninger med hensyn til afvikling af gæld kan den faktiske kapitaltilførsel på grundlag af status pr. 30.6.64 i runde tal opgøres således:

		1.000 kr.
Aktiekapital		10.500
Diverse kreditorer		1.800
Bankkredit	2.900	
- forudsat kredit	<u>2.000</u>	<u>900</u>
		13.200

Motiveringen for 'merkapitaltilførslen' 2,4 mill. kr. er indeholdt i nedenstående oversigt:

	1.000 kr.
Stiftelsesomkostninger	220
Betalte eventualforpligtelser	130
Finansiering af stærkere vækst i servicedebitorer end forudsat i januar	600
Kreditydelse ved salg af anlæg til Warzawa	1.000
Fremskyndelse af, oprindeligt til efteråret 64 budgetteret, investering i provinsanlæg	200 ¹⁾
Af produktionen nødvendiggjort stigning i lagerbeholdninger (især værdi af arbejdsindsats)	400
Kassebeholdning	140
	<u>2.690</u>
Forudbetalt på det pr. 1.10.64 forfaldne afdrag på CDC-lånet	500
	<u>3.190</u>
Dækningsbidrag fra produktion og salg samt driftsresultat bedre end budgetteret	800
	<u>2.390</u>

- 1) Den i 1. halvår stedfundne investering ses på status som en stigning i maskiner og apparatur på 530.000 kr., hvortil kommer et beløb på ca. 900.000 kr., der er indeholdt i posten lagerbeholdninger, ialt 1,4 mill. kr. mod i januar budgetteret 1,2 mill. kr.

2. HALVÅR 1964

Pr. 30.6.64 rådede RC over kassebeholdning og trækningsretter på ialt 660.000 kr., hvoraf udlæg ved kvartalsskifte kræver ca. 400.000 kr. Idet det resterende beløb betragtes som 'stødpude' kan RC's behov for yderligere finansiering i indeværende år, jf. herved vedlagte budget, opgøres således:

1000 kr.	1.7 - 30.9.64	1.10 - 31.12.64	Ialt
<u>EDB-forskning og -drift</u>			
Budgetteret underskud	300	100	400
Forøgelse debitorer	200	300	500
	500	400	900
<u>Produktion og salg</u>			
Budgetteret overskud	- 700	- 800	- 1.500
	- 200	- 400	- 600
'Salg' på kredit: Anlæg til K. L. (normal salgspris 1,7 mill. kr.)	500	500	1.000
'Anlæg t. Oslo' (normal salgspris 2,3 mill. kr.)	700	700	1.400
	1.000	800	1.800
<u>Afdrag på gæld</u>			
CDC-lån	540		540
CDC		1.000	1.000
	1.540	1.800	3.340
Investering mindre maskineri m.m.	100	100	200
Finansieringsbehov	1.640	1.900	3.540

Ved foranstående opstilling er forudsat uændret investering i den løbende produktion, samt at kun de to nævnte anlæg til Kungliga Lantmäteristyrelsen i Stockholm og til Oslo (eller anden køber) kræver finansiering af 'salget'.

Det bemærkes i denne forbindelse at de to anlæg indgår i det budgetterede salg på 5 mill. kr. med 60 pct. af prislisterpriserne eller ialt 2,4 mill. kr. Resten af det budgetterede salg omfatter:

	1.000 kr.	
Sternwarte	660	(700 - 5% provision t. D.I.S.A.)
D.t.H.	990	
Forsvarets Forskningsraad	1.000	
	<hr/>	
	2.650	

Med Sternwarte foreligger kontrakt og med D.t.H aftale og fra F.F.R. forventes ordre i september.

Der er således i salgsbudgettet for 2. halvår set bort fra de tre 'statsmaskiner', hvorom afgørelse træffes efter valget, samt fra samtlige øvrige salgskontakter. De betydelige resultater der må forventes derfra vil selvsagt påvirke salgsindtægten i 2. halvår 1964, men vil navnlig få betydning for budgettet for 1965.

Mulighederne for dækning af finansieringsbehovet.

Den forestående udvidelse af aktiekapitalen forventes at ville give en kapitaltilførsel på 0,5 mill. kr.

Den resterende del af finansieringsbehovet ca. 3 mill. kr. må søges dækket gennem bankkredit, i hvilken forbindelse der vil kunne stilles flg. sikkerheder:

1. Kontrakten med K. L. repræsenterende lejeindtægter over 3 år på 1.170.000 kr. Herudover forventes indtægt ved udnyttelse af 3 timer daglig, som RC har ret til.

Endelig tilhører anlægget RC til fri disposition efter lejemålets udløb, medmindre K. L. gør brug af forkøbsret (pris 700.000 kr.).

2. 'Oslo-anlægget' (prislisterpris 2,3 mill. kr.) der i givet fald tænkes anvendt som pant for lån i en norsk bank.
3. Ålborg-anlægget der kan tjene som pant for en kredit på 1 mill. kr. i Ålborg Bys og Omegns Sparekasse.

NOTAT VEDRØRENDE KAPITALBEHOV 1.4. - 31.12.65

På grundlag af vedlagte oversigt kan Regnecentralens kreditbehov for den resterende del af 1965 opgøres således

	1000 kr.
Investering i EDB udstyr:	
Reservedele til CDC-anlægget	300
4 Magnetbåndstationer	400
Konverter	200
Hulkortlæser	100
Disc-file, Århus	300
1 Printer	<u>200</u> 1.500
Vækst i EDB-service, -debitorer	900
Diverse anskaffelser m.v.	<u>250</u>
	2.650
Forudbetalinger på anlæg pr. 1.4.65	2.000
Afdrag pr. 1.10.65 på CDC-lån	<u>1.000</u>
	5.650
Budgetteret overskud	<u>2.500</u>
	Kreditbehov 3.150

Pr. 1.4.65 var likviditeten meget anspændt, idet kassebeholdning med tillæg af resterende trækingsretter kun svarede til den få dage senere forfaldne kvartalsvise husleje.

Ovenanførte kreditbehov på godt 3 mill. kr. bør derfor øges med en likviditetsreserve.

I april måned har vi opnået lån i Stockholm på 1 mill. kr., og det resterende generelle kreditbehov kan herefter anslås til ca. 2,5 mill. kr.

Specielle kreditbehov fremkaldt af salg af anlæg på afbetaling forudsættes finansieret ved særskilte kreditarrangementer. Tilsvarende gælder finansiering af eventuelt køb af yderligere et CDC-anlæg.

Regnecentralens bankkredit pr. 1.4.65 fordeler sig således:	1000 kr.
Kautionslån Århus Privatbank	800
- Privatbanken	800
Pantelån Ålborg Sparekasse	1.000
Eksportkreditter	1.100
Blankokreditter:	
Århus Privatbank	100
Privatbanken	700
Landmandsbanken	500
Handelsbanken	<u>700</u> 2.000
	5.700
Heraf udnyttet pr. 1.4.65	5.458

A/S Regnecentralen

10.6.65

A K T I V E R	31.12.63	30.6.64	31.3.65	Vækst 30.6.64 - 31.3.65	Budgetteret vækst 1.4.-31.12.65
1000 kr.					
Kasse- og postgirobeholdn.	175	136	80	- 56	
Diverse debitorer					
EDB-service	383	1.088	1.733	645	900
Salg af arlæg og udstyr	3.780	4.425	4.679	254	
A/S Scanips	-	-	486	486	
Deposita og forudbetalte udgifter	296	640	645	5	30
Andre debitorer	219	146	219	73	20
Diverse beholdninger m.v.					
Materialer	2.340	3.382	2.734	- 648	
Igangværende arbejde	721	1.156	2.170	1.014	
Kontorinventar	517	644	842	198	200
EDB-anlæg og udstyr	8.319	8.849	11.628	2.779	1.500
Ejendomme	246	246	246	-	-
Aktier i A/S Scanips	-	-	29	29	-
Stiftelsesomkostninger	-	220	236	16	-
	16.996	20.932	25.727	4.795	2.650
P A S S I V E R					
1000 kr.					
Gæld					
Diverse kreditorer og forud- betalinger	3.416	1.802	3.983	2.181	- 2.000
Bankgæld	6.974	2.877	5.458	2.581	3.171
Lån i CDC-anlæg	6.081	5.581	4.002	- 1.579	- 1.000
Prioritetslån	146	126	60	- 66	
Eventualforpligtelser	379	245	-	- 245	
Bestyrelseshonorar	-	-	21	21	- 21
Aktiekapital	-	10.500	11.250	750	-
Gevinst- og tabskonto	-	- 199	953	1.152	2.500
	16.996	20.932	25.727	4.795	2.650

ØKONOMISK ASPEKT

6.4.1967

Mill. kr.	1.4.64- 31.3.65 pr. halvår	65-66 1.	65-66 2.	66-67 1.	66-67 2.	67-68 1.	67-68 2.	68-69 1.	68-69 2.
<u>SERVICE</u>									
Indtægter	3.5	5.9	7.0	7.3	7.5	8.3	9.3	10.5	12.0
Udgifter	2.9	3.9	4.8	5.6	5.8	6.6	7.0	7.5	8.3
Dækningsbidrag	0.6	2.0	2.2	1.7	1.7	1.7	2.3	3.0	3.7
<u>INDUSTRI</u>									
Omsætning	3.6	3.7	5.7	6.2	6.8	7.5	8.2	9.0	10.0
Forædlingsværdi	1.9	2.6	3.2	3.6	3.9	4.3	4.7	5.1	5.6
Omk. prod.	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.2
	1.4	1.9	2.4	2.7	2.9	3.3	3.6	4.0	4.4
Salg, dokumentation og tekn. service	0.6	1.3	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	2.1	2.2
	0.8	0.6	0.6	0.9	1.1	1.4	1.6	1.9	2.2
Udvikl.	0.3	0.7	0.6	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7
Dækningsbidrag	0.5	- 0.1	-	0.1	0.4	0.7	0.9	1.2	1.5
Fællesomk.	0.7	0.7	0.9	0.9	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4
Overskud før af- skrivninger	0.4	1.2	1.3	0.9	0.9	1.1	1.9	2.8	3.8

NOTAT OM UDVIKLINGEN I RC'S ØKONOMI 1963 - 1966/67

1. I vedlagte bilag 1 er indeholdt summariske driftsoversigter og status omfattende de fire perioder i tiden 1.4.63 - 1.1.67, og på basis heraf kan konstateres følgende:
  - a. Den samlede omsætning er tredoblet på 3 år.
  - b. Overskud før afskrivninger er fra 1963 til 1966 øget ca. 5 mill. kr. eller - hvis korrektion foretages for forrentning af aktiekapital - ca. 4 mill. kr. Driftsøkonomisk rentabilitet forudsætter ved uændret kapacitet en stigning på yderligere 4 - 5 mill. kr. svarende til f.eks. 25% stigning i omsætning samtidig med en stigning i omkostninger på højst 10%.
  - c. Driftsresultatet for 1966 - 67 er noget ringere end for 1965 - 66. Årsag hertil er bl.a. den store investering i såvel anlæg som drift, der er sket i 1966.
  - d. Likviditeten har i hele perioden været stærkt anspændt og med den størrelse virksomheden har fået, kan relativt små udsving i driftsforløb eller forventede indbetalinger og udbetalinger fremkalde likviditetskrise.

2. Hvis man sammenholder udviklingen i de tre år med de budgetter, der dannede grundlag for RC's omdannelse til aktieselskab i januar 1964, er der grund til at fremhæve:
  - a. Omsætningen er steget stærkere, og driftsresultaterne er blevet betydeligt bedre end forventet.
  - b. Den med den stærke - springvise - investering i 1966 følgende nedgang i indtjening er af forholdsvis ringe størrelsesorden.
  - c. Allerede skabte samt under udarbejdelse værende standardprogrammer har belastet økonomien i 1966, men vil danne grundlag for stabil vækst i servicecentrenes indtjening i kommende år. En reorganisering af servicevirksomheden vil tjene til at fremskynde denne proces.

d. Medens GIER-salget i begyndelsen af 1964 var særdeles usikkert, står RC nu med færdigudviklede produkter som RC 2000 og RC 3000, der tjener til at sikre en betydelig minimumsomsætning, ikke mindst når også tilslutning til Univac 9000, IBM 360 og IBM 1401 er færdigudviklet. Også det nyudviklede opspolingsapparat må i denne forbindelse tillægges betydning.

e. Første prototype af RC 4000 vil være færdig i løbet af foråret 1967. Næste prototype forventes fremstillet på basis af kontrakt om levering til endnu en polsk kunstgødningsfabrik, og andre kunder (f.eks. SEAS, Risø, JTAS og andre GIER-brugere) kan forventes at ville være interesseret i RC 4000-systemer.

Selv om det må erkendes, at der knytter sig megen usikkerhed til en vurdering af mulighederne for gennemførelse af "RC 4000 - projektet" med økonomisk gevinst, kan det konstateres, at der på nuværende tidspunkt foreligger et i moderne teknik udviklet nyt produkt, og de muligheder dette indebærer må betragtes som et aktiv.

Det tilsvarende gælder den række datalogging-moduler, som også er udviklet i årene 1964 - 66.

3. Likviditetshensyn har selvsagt i den forløbne tid i mange tilfælde medført, at RC har måttet disponere på kort sigt og har måttet "tage chancer" med betydelig risiko. Dette gælder således oprettelsen i efteråret 1964 af Scanips i Oslo, der har krævet betydelig støtte i 1965 og 66, men som nu kan betragtes som vel etableret, jf. bilag 2.

Dette gælder også etableringen i efteråret 1965 af GIER-ELECTRONICS i Hannover, der har haft betydning for kontakten med Olivetti og Univac. Uanset 1966 har vist driftsmæssig balance, jf. bilag 3, knytter der sig betydelig risiko til dette datterselskabs fremtid. Det foreliggende budget for 1967 tegner tilfredsstillende, men forudsætter dog fortsat væsentlig støtte fra RC, og mulighederne for i rimeligt tempo gennem servicekørsel at opnå rentabilitet af det nu i Hannover placerede GIER-anlæg er usikre.

Endvidere er det klart, at så længe produktionskapaciteten i Præstø ikke er fuldt udnyttet vil det være attraktivt at sælge GIER, men sådanne salg vil ofte forudsætte kreditydelse og andre ydelser af betydeligt omfang. Kontrakten med Hamburger Sternwarte, Bratislava-kontrakten, Sofia-kontrakten og forhandlingerne med Haustrups Fabrikker er eksempler herpå.

4. Hensigten med RC's oprettelse i 1955 og RC's videreførelse som aktieselskab i 1964 var at skabe en dansk virksomhed, der gennem udvikling af EDB-udstyr, udbredelse af kendskab til EDB samt præstation af serviceydelser kunne blive et værdifuldt aktiv for dansk erhvervs-liv.

Denne målsætning må konstateres ikke i det korte løb at have kunnet forenes med opnåelse af rentabilitet.

Videre må konstateres, at udvikling af udstyr samt udvikling af programmer og programsystemer kræver stor investering før de udviklede produkter kan markedsføres, ligesom risiko for fejlinvestering er betydelig.

Af sidstnævnte grund har RC ikke aktiveret nogen del af de udgifter, der er medgået til udvikling af RC 2000, RC 3000 og RC 4000 m.m. og ej heller de beløb, der er investeret i standardprogrammer. Det er væsentligt for bedømmelsen af RC's status, at disse udgifter er afholdt af driften og at der således findes immaterielle aktiver, men disse aktivers værdi beror på den anden side også på, at en afbrydelse af værdifulde projekter som konsekvens af kapitalmangel undgås.

5. Pr. 1.1.64 var antallet af medarbejdere i RC ca. 240, og efter en kulmination i 1966 på 405 er antallet pr. 1.4.67 390. De til væksten i omsætning og udvidelsen af medarbejderstab knyttede problemer har kun for en dels vedkommende kunnet løses i tiden før 1.1.67. På en række områder må ekspansionen fortsat efterfølges af en sanering såvel med hensyn til organisation som med hensyn til antal medarbejdere.

P.t. gennemføres en reorganisation af Rialto-servicecenter, og også i Århus forberedes en sanering. Parallelt hermed sigtes mod en stærkere geografisk koordination af arbejdet i de forskellige servicecentre, så dobbeltarbejde i stigende grad undgås, og programmer udviklet et sted også planlægges udnyttet i andre centre.

Det vil imidlertid tage tid, før virkningerne heraf på indtægter og udgifter sætter igennem.

I denne forbindelse må også fremhæves, at det tager længere tid at udvikle og sælge standardprogrammer end tidligere antaget. Dette er et generelt fænomen for EDB-servicevirksomheder, og drøftelser med

medarbejdere i svenske servicecentre giver indtryk af, at RC's situation i så henseende er mindre ugunstig end situationen i Sverige, hvor Industridatas økonomi er helt afhængig af støtte fra interessenterne, og Svensk Dataservice for nylig har måttet overtages af Skandinaviske Banken.

Den omstændighed, at RC nu har 6-7 i det væsentlige ens GIER-anlæg kørende i København, Århus, Ålborg, Oslo, Stockholm og Hannover - samt har fået udviklet en række standardprogrammer - vil danne grundlag for en billiggørelse af fortsat programudvikling og vedligeholdelse. Tilsvarende må det forventes at dobbelt anlægget - CDC 1604 - i Rialto i forbindelse med de for dette anlæg udviklede standardprogrammer fremover vil give grundlag for en støt vækst i serviceindtjening, jf. herved at tidligere gener ved maskinfejl nu er elimineret og ikke mere hindrer stabil drift og kundebehandling.

6. Inden for industrisektoren er et hovedproblem, at det har taget længere tid end tidligere forventet at få gang i salget af RC 2000 og RC 3000. En række forhold (forhandlingerne med Univac, nye ordrer fra SAAB og ICT, udvikling af tilslutning til IBM-anlæg, udvikling af opspolingsapparat, prolongation af Olivetti-kontrakten, agenturkontrakt med Anru, Holland m.m.) tyder dog på, at afsætningen af disse produkter vil komme ind i støt vækst i løbet af 1967.

Med hensyn til salg af GIER og udstyr til allerede solgte GIER er situationen vanskeligere at bedømme, og med hensyn til RC 4000 beror udsigterne helt på, om det lykkes relativt hurtigt at opnå kontrakter, der kan finansiere udvikling og produktion af prototype nr. 2, 3 og 4. Likviditetshensyn vil kunne fremtvinge overvejelser om standstill af den videre udvikling af RC 4000.

7. Det var bl.a. baseret på de foran i punkt 4 anførte betragtninger, at de mange store virksomheder inden for bank-, forsikrings- og industri-erhverv i 1964 sluttede op bag RC. Den betragtning, at RC både direkte og indirekte ville få betydning for det prisniveau, hvortil udenlandsk materiel samt serviceydelser fra udenlandske maskinfabrikanters datterselskaber kunne erhverves, blev også tillagt vægt. RC's erfaringer i de forløbne år bekræfter fuldt ud denne antagelse.

Imidlertid er det en væsentlig svaghed for RC, at RC's store aktionærer gennemgående arbejder med egne anlæg og kun for et fåtals vedkommende har direkte forretningsforbindelse med RC. Dette medfører, at uanset om der i øvrigt måtte være enighed om, at RC's virksomhed er værdifuld for dansk erhvervsliv som helhed, så har den enkelte aktionær ikke større tilskyndelse til at bidrage med kapital eller anden form for støtte til videreudvikling af RC, og som forholdene stiller sig på EDB-markedet kan RC's opretholdelse med det hidtidige målsigte meget vel få til forudsætning, at de store aktionærer i fællesskab viser forståelse for, at RC må have et større kapitalgrundlag.

REGNSKABS PERIODER

ÅRSBASIS

5.4.67

Mill. kr.	1.4.-31.12. 63	1.1.64- 31.3.65	1.4.65- 31.3.66	1.4.-31.12. 66	63	64-65	65-66	66-67
<u>Indtægter</u>								
EDB-service	2.9	8.9	13.0	11.1	3.9	7.1	13.0	14.8
Udvikl. og undervisning	0.3	1.3	1.2	0.8	0.4	1.1	1.2	1.0
Prod. og salg	3.6	9.0	9.9	9.7	4.8	7.2	9.9	13.0
	6.8	19.2	24.1	21.6	9.1	15.4	24.1	28.8
<u>Udgifter</u>								
Lønninger	3.3	8.6	10.5	9.8	4.4	6.9	10.5	13.0
Mater. til prod.	(2.7)	4.0	4.1	4.1	(3.6)	3.2	4.1	5.5
Øvrige driftsudg.	2.6	5.1	6.3	5.4	3.5	4.1	6.3	7.2
Renter	0.6	0.5	0.6	0.8	0.8	0.4	0.6	1.1
	9.2	18.2	21.5	20.1	12.3	14.6	21.5	26.8
Oversk. før afskr.	- 2.4	1.0	2.6	1.5	- 3.2	0.8	2.6	2.0
<u>Aktiver</u>	1.1.64	1.4.65	1.4.66	1.1.67	1.2.67	1.3.67		
Anlæg m.m.	9.5	10.8	10.6	15.9	15.9	16.0		
Lagerbeholdn.	2.4	4.9	8.1	10.5	9.0	9.4		
Debitorer	5.1	7.8	6.9	8.9	8.5	8.4		
Kasse	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1		
	17.2	23.6	25.7	35.4	33.5	33.9		
<u>Passiver</u>								
CDC-lån	6.6	4.0	2.8	3.9	3.9	3.9		
Bankgæld	6.5	5.4	6.4	12.6	11.7	12.9		
Kreditorer	4.1	4.1	5.1	6.0	4.9	4.0		
	17.2	13.5	14.3	22.5	20.5	20.8		
Aktiekapital	-	10.1	11.4	12.9	13.0	13.1		
	17.2	23.6	25.7	35.4	33.5	33.9		
<u>Likviditet</u>		0.6	2.5	0.1	1.5	0.5		

bilag 2

1.000 N.kr.	1965	1966	1.1. - 31.3.67
<u>Indtægter</u>			
Bloktid	565	864	278
Programmering m.m.	<u>258</u>	<u>247</u>	<u>258</u>
	823	1.111	536
<u>Udgifter</u>			
Lønninger	219	400	164
Renter	165	153	56
Øvrige omk.	<u>119</u>	<u>195</u>	<u>56</u>
	503	748	276
Overskud før afskr.	320	363	260
Afskrivninger 20%	<u>534</u>	<u>540</u>	<u>201</u>
<u>Driftsresultat</u>	<u>- 214</u>	<u>- 177</u>	<u>59</u>
	1.1.66	1.1.67	1.4.67
<u>Aktiver</u>			
Anlæg m.v.	2.170	1.656	2.847
Debitorer	167	168	222
Øvrige aktiver	15	108	138
Akkumuleret underskud	<u>250¹⁾</u>	<u>427</u>	<u>368</u>
	2.602	2.359	3.575
<u>Passiver</u>			
Gæld til RC	1.190	1.294	1.337
Gæld iøvrigt	1.382	1.035	1.908
Aktiekapital	<u>30</u>	<u>30</u>	<u>330</u>
	2.602	2.359	3.575

1) Underskud 1.10. - 31.12.64 var 36.000 kr.

REGNSKAB GIER-ELECTRONICS 1966

1000 DM

Indtægter

Varesalg	877	
Varekøb	<u>637</u>	240
Provision		81
Service		<u>16</u>
		337

Udgifter

Lønninger	134	
Husleje	20	
Skatter	16	
Iøvrigt	<u>64</u>	234

Overskud før afskrivninger 103

Afskrivning 47

56

Underskud 1965 56

0

	1.1.66	31.12.66
<u>Aktiver</u>		
Anlæg m.v.	10	221
Varelager	-	81
Debitorer	2	315
Kasse og bank	<u>1</u>	<u>125</u>
	13	742
Ikke indbetalt aktiekapital	<u>135</u>	<u>100</u>
	148	842
<u>Passiver</u>		
Kreditorer	4	642 ¹⁾
Aktiekapital	<u>200</u>	<u>200</u>
	204	842
Underskud	<u>56</u>	-
	148	842

1) Heraf RC 551

INDTÆGT, LIKVIDITET OG STATUS

Mill. kr.

	Indtægt sidste 6 mdr.	Likvi- ditet	Anlægs- formue	Omsætnings- formue	Aktiver i alt	Aktie- kapital	Pante- lån	Alm. bank- gæld	Kredi- torer og forudbetal.
1.04.65		0.6	10.9	12.7	23.6	10.1	7.0	2.5	4.0
1.10.65	11.3	0.3	11.1	16.3	27.4	11.5	5.9	5.8	4.2
1.01.66	11.9	1.9	11.9	16.7	28.6	13.0	5.7	4.6	5.3
1.04.66	12.5	2.5	11.0	14.7	25.7	11.5	6.8	2.4	5.0
1.10.66	13.9	0.2	15.4	17.2	32.6	12.3	6.3	8.6	5.4
1.01.67	14.6	0.2	16.2	19.2	35.4	12.9	6.1	10.4	6.0
1.04.67	16.3	0.1	13.8	21.0	34.8	12.2	6.3	10.0	5.3
1.10.67	16.1	0.1	14.3	21.7	36.0	13.2	6.0	11.2	5.6

A/S REGNECENTRALEN

INDTÆGT, LIKVIDITET OG STATUS

Mill. kr.	Beregnet indtægt sidste 6 mdr.	Likvidi- tet	Anlægs- formue	Omsætnings- formue	Aktiver i alt	Aktie- kapital	Pante- lån	Alm. bank- gæld	Kredi- torer og forudbetal.
1.04.65		0.6	10.9	12.7	23.6	10.1	7.0	2.5	4.0
1.10.65	11.3	0.3	11.1	16.3	27.4	11.5	5.9	5.8	4.2
1.01.66	11.9	1.9	11.9	16.7	28.6	13.0	5.7	4.6	5.3
1.04.66	12.5	2.5	11.0	14.7	25.7	11.5	6.8	2.4	5.0
1.10.66	13.9	0.2	15.4	17.2	32.6	12.3	6.3	8.6	5.4
1.01.67	14.6	0.2	16.2	19.2	35.4	12.9	6.1	10.4	6.0
1.04.67	16.3	0.1	13.8	21.0	34.8	12.2	6.3	10.0	5.3
1.10.67	16.1	0.1	14.3	21.7	36.0	13.2	6.0	11.2	5.6

NOTAT TIL BESTYRELSEN OM RC'S KAPITALGRUNDLAG

-----

1. Det økonomiske grundlag for Regnecentralens omdannelse til aktieselskab pr. 1.1.64 var en konstatering af, at en videreførelse af RC's servicecentervirksomhed krævede en egenkapital - aktiekapital - på 12,5 mill. kr. Spørgsmålet om fortsættelse af produktionen af datamaskiner og udstyr blev overladt til den kommende bestyrelses afgørelse.

Der blev på den stiftende generalforsamling tegnet en aktiekapital på 10,5 mill. kr. - hvoraf en væsentlig del var konvertering af gæld - og først i løbet af 1964 og 1965 blev aktiekapitalen udvidet til 12,5 mill. kr.

2. Bestyrelsen besluttede hurtigt at videreføre udvikling og produktion, og denne beslutning blev baggrunden for, at driftsresultaterne i de følgende år blev langt bedre end ventet ved selskabets stiftelse. Herom henvises til beretningen for 1966-67, hvorfra er hentet følgende tal over udvikling i omsætning, udgifter og driftsresultat.

	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Overskud før afskr.</u>	<u>Afskriv- ninger</u>	<u>Overskud</u>
1964-65, 5 kvrt.	19.152	18.199	953	2.106	- 1.153
1965-66	24.116	21.477	2.639	2.566	73
1966-67	30.660	26.680	3.980	3.212	768

I 1965-66 indtraf et væsentligt fald i dækningsbidraget fra produktionen, men efter den begyndende markedsføring af RC 2000 og RC 3000 steg det igen - samtidig med at indtjeningen fra servicesektoren som følge af kapacitetsudvidelse samt afgang af visse store kunder midlertidigt reduceredes.

Udviklingen i dækningsbidrag fra produktion og service kan iøvrigt belyses ved følgende oversigt:

1000 kr.

Dækningsbidrag

	<u>Produktion</u>	<u>Service</u>	<u>I alt</u>
1964-65, 5 kvartaler	ca. 1.300	ca. 1.200	ca. 2.500
1965-66	- 210	4.440	4.230
1966-67	1.746	4.199	5.945

I 1967-68 forventes et dækningsbidrag fra produktionen af omtrent samme størrelse som 1966-67, medens dækningsbidraget for servicesektoren forventeligt vil vise nogen nedgang. Dette er en følge af den stedfundne kraftige kapacitetsudvidelse i København, der har bevirket en omgående stigning i driftsomkostningerne, medens den forøgelse i omsætning, den større kapacitet muliggør, først vil realiseres gradvis.

3. Både idémæssigt og økonomisk er det betydningsfuldt, at RC's videre udvikling baseres på såvel produktion som servicecentervirksomhed. Dels medfører dette at spille på flere strenge større stabilitet - jf. foranstående oversigt - dels vil de to grene af virksomheden i stigende omfang kunne støtte hinanden både fagligt og økonomisk.

Det kan imidlertid ikke overraske, at det - alene i relation til servicecentervirksomhed - i 1964 skønnede kapitalgrundlag på 12,5 mill. kr. er utilstrækkeligt for en rationel drift af RC, efter at det har vist sig hensigtsmæssigt at fortsætte produktionen, og omsætningen iøvrigt inden for begge virksomhedsgrene er steget langt stærkere, end det oprindeligt kunne forventes.

4. Med hensyn til spørgsmålet hvilken almindelig erhvervsmæssig interesse, der knytter sig til at opretholde og styrke en dansk virksomhed som RC, henvises til 1966-67-beretningens afsnit om udviklingen inden for EDB-området.

Det fremgår heraf, at udviklingen går hurtigt. Det fremgår videre, at selv om stordriftens fordele er af markant betydning for fremstilling af datamaskiner, åbner den mangeartede anvendelse af EDB muligheder for kombination af maskineri og "programmel", hvor indsats fra mindre virksomheder og forøgelse af lokal viden - på såvel det tekniske som det programmeringsmæssige område - i den kommende tid kan blive af afgørende betydning for den nationale udvikling og anvendelse af nye EDB-systemer.

RC er den eneste virksomhed i Danmark, der producerer datamaskiner, og det er bemærkelsesværdigt, at RC's GIER-datamaskine, der blev sat i produktion i 1961 nu ikke alene benyttes til undervisning og forskning på de højere læreanstalter her i landet samt anvendes i Risø og hos Haldor Topsøe og J.T.A.S., men at GIER også er leveret til universiteter og forskningsinstitutter i Norge, Sverige, Frankrig, Vesttyskland, Polen, Tjcekoslovakiet,

Ungarn og Bulgarien. Et GIER-anlæg er endog installeret på et astronomisk laboratorium i Australien, og RC anvender nu selv i egne servicecentre 7 GIER-anlæg.

Parallelt med at RC - med en yderst beskeden salgsorganisation - har opbygget GIER-kundekredsen, er strimmellæseren RC 2000 og konverteringsanlægget RC 3000 færdigudviklet, og et salg af disse produkter er under opbygning fortrinsvis gennem producenter af databehandlingsudstyr samt agenter og datterselskaber. RC etablerede datterselskab i Oslo 1964, i Hannover og Stockholm 1965 og har - til betjening af markedet i Østlandene - åbnet salgskontor i Wien i 1967.

På servicecentersiden har stigende omsætning samt hensyn til sikker drift nødvendiggjort en kraftig udvidelse af maskinkapaciteten i Rialto i 1966, og i Oslo er installeret 2 GIER-anlæg henholdsvis i 1964 og 1967. Oslo-centret er iøvrigt nu vel indarbejdet. I Hannover er salgsaktiviteten i 1967 blevet kombineret med servicevirksomhed baseret på et GIER-anlæg, og servicevirksomheden er under opbygning.

Målsigtet med produkterne RC 2000 og RC 3000 har bl.a. været at skabe grundlag for en omsætning, der kunne kompensere omsætningen af datamaskiner i perioden fra stagnation og ophør af GIER-salg, til en afløser af GIER med en 3. generationsmaskine kunne realiseres.

Som følge af kapitalmangel har den udviklingskapacitet, RC råder over, i vid udstrækning midlertidigt måttet udnyttes på eksterne projekter, og udviklingen af nævnte 3. generations-datamaskine har først kunnet påbegyndes i begyndelsen af 1967 - delvis baseret på resultaterne af kontraktfinansierede projekter - ligesom den tid, den videre udvikling vil tage, beror på finansieringsmulighederne i den kommende tid.

Kapitalmangel er også baggrunden for, at en række andre aktiviteter har måttet begrænses eller udskydes. I denne forbindelse må specielt fremhæves, at RC ikke har haft mulighed for i større omfang at finansiere den udvikling af undervisningsmateriale og kurser, som er et af RC's væsentlige formål. Endvidere har investering i fælles programmeringsarbejde til udnyttelse i de på GIER-anlæg baserede servicecentre samt andre udviklingsprojekter måttet holdes på et minimum.

5. Som det vil forstås af det foran anførte, har hele perioden efter RC's omdannelse til aktieselskab været præget af permanent anspændt likviditet med de følger i retning af at måtte disponere på kort sigt, dette indebærer,

jf. herved den som bilag vedlagte oversigt over udvikling i indtægt, likviditet og statusposter, hvortil skal knyttes følgende bemærkninger:

- a. Stigningen i anlægsformuen på 3,4 mill. kr. fremkommer, efter at der i perioden er foretaget afskrivninger på 5,8 mill. kr.
- b. Stigningen i omsætningsformuen er dels en direkte følge af den stærke vækst i omsætning, men må også ses på baggrund af, at konkurrenceforholdene på EDB-området i mange tilfælde nødvendiggør afbetalings salg.
- c. Stigningen i bankgæld har for hovedpartens vedkommende form af eksportkredit.
- d. Stigningen i kreditorer og forudbetalinger er dels en konsekvens af størst muligt træk på leverandørkredit, dels en følge af indgåelse af salgskontrakter til lavere priser for at opnå forudbetaling.

Med en årsomsætning i størrelsesordenen 35-40 mill. kr., der for en ikke uvæsentlig del er betinget af kreditydelse, og hvor pengeindgangen for visse kontrakter kan trække i langdrag, er det særdeles belastende ikke at råde over en likviditetsreserve på 1-2 måneders omsætning.

6. Trods den udprægede kapitalknaphed gennem snart 4 år har RC's regnskabsresultater fulgt en stigende linie, jf. oversigten under pkt. 2. Det er muligt, at udviklingen uden ekstraordinær kapitaltilførsel kan fortsætte i dette spor, men med virksomhedens vækst øges risikoen for krisesituationer fremkaldt af misforholdet mellem det eksisterende kapitalgrundlag og den aktivitet og omsætning, der er en forudsætning for rentabel drift. At denne risiko i sig selv også kan medføre vanskeligheder m.h.t. opnåelse af kontrakter og samarbejde til forskellig side er selvfølgelig.

Som allerede nævnt må det i denne forbindelse erindres, at RC's virksomhed i dag spænder over et langt større felt end forudsat ved vurderingen af kapitalbehovet i januar 1964.

Til belysning af de kapitalkrav, der knytter sig til opbygningen af en EDB-virksomhed, kan det sammenligningsvis have interesse at konstatere, at den af det offentlige ejede Datacentral, der konkurrencemæssigt er privilegeret, og som alene driver servicevirksomhed fra eet sted, og som begyndte sin virksomhed i 1959 - 4 år før RC begyndte i Rialto - startede med i de første år at aktivere et underskud på ialt 10 mill. kr. under betegnelsen "etableringsomkostninger". Denne post er ved afskrivning i de sidste 2 år reduceret til 5 mill. kr.

RC's aktionærkreds omfatter en stor part af de ledende virksomheder inden for såvel bank- og forsikringsvirksomhed som industrien. Dette har sin baggrund i, at RC startede som et ATV-institut, og ved omdannelsen til aktieselskab ønskedes bevaret den brede almene målsætning for RC's virksomhed.

Det er vigtigt, at de virksomheder, der ejer RC, nu tager stilling til, om RC efter den hidtidige udvikling skal holdes på sul-tekur i kapitalmæssig henseende, eller der på det nu foreliggende grundlag kan tilvejebringes den kapitaltilførsel, som er nødvendig for at muliggøre en mere langsigtet disponering.

NOTAT OM RC's ØKONOMI 1.4.68 - 31.3.70

I vedlagte bilag er indeholdt budget for året 1968-69.

Til dette budget skal knyttes følgende bemærkninger.

1. For servicecentrene som helhed må stagnationen i indtægterne stort set forventes at ville vare indtil efteråret 1968. Da både lønninger og andre udgifter vil stige, bliver resultatet for 1. halvår 1968-69 en nedgang i dækningsbidraget.

Den igangværende forbedring af organisationen i Rialto og færdiggørelsen af forskellige programmer i Provinsen samt en række andre forhold forventes at få effekt i 2. halvår 1968-69, som derfor viser et væsentligt højere dækningsbidrag end 1. halvår.

2. Udviklingssektoren domineres af arbejdet med RC 4000, og i 1. halvår 1968-69 må derfor forventes et betydeligt negativt dækningsbidrag.

Der er grund til at forvente, at de tekniske udviklingsafdelinger i løbet af 2. halvår vil kunne opnå stærkt forøgede indtægter ved færdiggørelse og afprøvning af et antal RC 4000, og underskuddet for udviklingsafdelingerne som helhed vil derved reduceres kraftigt.

3. Om produktion og salg gælder, at det stigende antal leveringer af RC 2000 og RC 3000 kombineret med en del til-lægsudstyr til GIER - og muligvis et eller to GIER-anlæg - forventes (trods en række omkostningsforøgelser) at sikre et lidt større dækningsbidrag i 1. halvår 1968-69 end i 1. halvår 1967-68.

I 2. halvår 1968-69 vil produktionens bidrag til RC 4000-leverancer øges, og dermed vil dækningsbidraget også for denne sektor blive væsentligt forøget. Det kan betragtes som sikkert, at Præstøs kapacitet kan stå mål til såvel en produktion af det hidtidige omfang som den ekstra RC 4000-produktion.

4. Som det fremgår af budgettet forventes det samlede dækningsbidrag i 2. halvår 1968-69 at blive mellem $2\frac{1}{2}$ og 3 mill.kr. større end i 1. halvår, og for hele året forventes et dækningsbidrag på ca. 7,3 mill.kr. Fællesudgifterne er budgetteret til 3,1 mill.kr. - heraf renteudgifter 1,8 mill.kr. - og overskud før afskrivninger for 1968-69 skulle herefter blive omkring 4 mill.kr.
5. At driftsresultatet for 1968-69 er sammensat af et yderst beskedent resultat for 1. halvår og et langt bedre resultat for 2. halvår harmonerer godt med den situation RC med hensyn til hardware-produktion befinder sig i, og som karakteriseres af følgende forhold:

Salg af GIER og tillægsudstyr er ved at klinge ud.

Salg af RC 2000 og RC 3000 er i vækst.

Udviklingsomkostninger for RC 4000 er tyngende.

Salg af RC 4000 er "på trapperne", men produktionen - og leveringerne - må afvente en række udviklingsarbejders afslutning.

6. For 1969-70 må det være rimeligt at skønne på grundlag af situationen i 2. halvår 1968-69, hvor overskud før afskrivninger er budgetteret til 3,4 mill.kr.

På nuværende tidspunkt er det vanskeligt at vurdere niveauet for indtægter og udgifter, men i forlængelse af de betragtninger og tal, der er fremført i det foregående, forekommer nedenstående oversigt at give et rimeligt aspekt:

mill.kr.

	Regnskab 1967-68	Budget 1968-69	Skøn 1969-70
Dækningsbidrag			
Service	3.8	4.1	5.0
Udvikling	-3.5	-3.0	-3.0
Prod. & salg	5.5	6.3	8.0
	5.8	7.4	10.0
Fællesudgifter	2.6	3.2	3.5
Overskud før afskrivninger	3.2	4.2	6.5

Det skal bemærkes, at der i slutningen af 1968-69 og i 1969-70 må regnes med en relativ stor indsats på området "brugerprogrammell" til RC 4000. Dette er i første række motiveringen for, at underskuddet på udviklingsafdelingerne for 1969-70 er skønnet til et beløb af omtrent samme størrelse som i 1968-69.

7. Det bemærkes, at der ved foranstående budgetter og skøn i alt væsentligt er set bort fra virkningerne af købet af ejendommen i Ballerup (driftsudgift ca. 400.000 kr. p.a.) og aktiekapitaludvidelse (rentebesparelse ca. 600.000 p.a.).
- $1. \text{ halvår: } + 100.000 - 100.000 = -100.000$
 $2. \text{ halvår: } + 200.000 - 300.000 = -100.000$
 (betalt) (muligvis)
8. I anledning af den forestående udvidelse af RC's aktiekapital skal endelig tilføjes, at direktionen på nuværende tidspunkt må anse det for både ønskeligt og muligt, at der ydes den nytegnede præferenceaktiekapital forrentning fra og med 1968-69, ligesom direktionen må finde det sandsynligt, at udviklingen vil muliggøre en forrentning af hele aktiekapitalen inden for overskuelig tid.

BUDGET FOR DRIFTSÅRET 1.4.68-31.3.69

1000 kr.	REGNSKAB 1967/68			BUDGET 1968/69		
	1.halvår	2.halvår	ialt	1.halvår	2.halvår	ialt
EDB-SERVICECENTRE.						
<u>Udgifter</u>						
Lønninger	3 025	3 332	6 357	3 700	4 000	7 700
Driftsmaterialer og vedligeholdelse	702	697	1 399	850	1 000	1 850
Andel i lokale fællesudgifter	784	932	1 716	900	1 100	2 000
Iøvrigt	282	326	608	400	400	800
	<u>4 793</u>	<u>5 287</u>	<u>10 080</u>	<u>5 850</u>	<u>6 500</u>	<u>12 350</u>
<u>Indtægter</u>	<u>6 778</u>	<u>7 150</u>	<u>13 928</u>	<u>7 450</u>	<u>9 000</u>	<u>16 450</u>
<u>DÆKNINGSBIDRAG</u>	1 985	1 863	3 848	1 600	2 500	4 100
UDVIKLING OG UNDERVISNING.						
<u>Udgifter</u>						
Lønninger	2 113	2 390	4 503	2 550	2 700	5 250
Andel i lokale fællesudgifter	441	533	974	525	550	1 075
Iøvrigt	177	188	365	225	250	475
	<u>2 731</u>	<u>3 111</u>	<u>5 842</u>	<u>3 300</u>	<u>3 500</u>	<u>6 800</u>
<u>Indtægter</u>	1 351	2 265	3 616			
- materialer	839	512	1 300	1 400	2 400	3 800
	<u>4 612</u>	<u>1 804</u>	<u>2 316</u>			
<u>DÆKNINGSBIDRAG</u>	-2 219	-1 307	-3 526	-1 900	-1 100	-3 000
PRODUKTION OG SALG.						
<u>Udgifter</u>						
Lønninger	1 574	1 650	3 224	1 750	1 800	3 550
Andel i lokale fællesudgifter	276	436	712	400	400	800
Iøvrigt	747	888	1 635	1 200	1 300	2 500
	<u>2 597</u>	<u>2 974</u>	<u>5 571</u>	<u>3 350</u>	<u>3 500</u>	<u>6 850</u>
<u>Indtægter</u>	6 762	9 344	16 106			
- materialer	1 773	4 989	3 270	6 000	7 100	13 100
	<u>4 989</u>	<u>3 270</u>	<u>6 074</u>			
<u>DÆKNINGSBIDRAG</u>	2 392	3 100	5 492	2 650	3 600	6 250
<u>DÆKNINGSBIDRAG IALT</u>	<u>2 158</u>	<u>3 656</u>	<u>5 814</u>	<u>2 350</u>	<u>5 000</u>	<u>7 350</u>
FÆLLESUDGIFTER.						
ADMINISTRATION						
Lønninger	334	339	673	430	470	900
Andel i lokale fællesudgifter	81	97	178	100	100	200
Iøvrigt	105	127	232	120	130	250
	<u>520</u>	<u>563</u>	<u>1 083</u>	<u>650</u>	<u>700</u>	<u>1 350</u>
<u>RENTER m.v.</u>	<u>626</u>	<u>848</u>	<u>1 474</u>	<u>900</u>	<u>900</u>	<u>1 800</u>
<u>FÆLLESUDGIFTER</u>	1 146	1 411	2 557	1 550	1 600	3 150
RESKUD FØR AFSKRIVNINGER						
	<u>1 012</u>	<u>2 245</u>	<u>3 257</u>	<u>800</u>	<u>3 400</u>	<u>4 200</u>

NOTAT OM RC'S FINANSIERINGSPROBLEMER

9.6.1969

1. RC's status ved udløbet af de sidste tre regnskabsår fremgår af bilag 1.

Det vil bemærkes, at de sidste to års samlede vækst i aktiverne på ca. 13.7 mill. kr. fordeler sig med 10.6 mill. kr. på omsætningsformuen og 3.1 mill. kr. på ejendomme.

Finansieringen er sket med en forøgelse af egenkapitalen på 7.3 mill. kr. og en vækst i fremmedkapitalen på 6.4 mill. kr., der fordeler sig således:

Mill. kr.	Stigning 1.4.67 - 1.4.69	
Kreditorer	4.1	
Forudbetalinger	0.7	
Statens Lånefond	<u>1.8</u>	6.6
Lån mod pant i anlæg	- 1.3	
Prioritetslån	1.7	
Driftskredit	<u>- 0.6</u>	- 0.2
I alt		6.4

2. Medens RC's likviditet pr. 1.4.67 - og ligeledes pr. 1.4.68 - androg 0.3 mill. kr., var likviditeten pr. 1.4.69 3.0 mill. kr. Dette tal må imidlertid vurderes på baggrund af, at kreditormassen pr. 1.4.69 er unormalt stor.
3. Den stærke vækst i omsætningsformuen er en følge af omsætningsstigningen, jf. bilag 2, hvoraf fremgår, at debitorer, beholdninger og igangværende arbejder i de sidste tre år er steget svarende til ca. 80 pct. af stigningen i omsætning.

Da vi for 1969-70 budgetterer med en omsætning på omkring 60 mill. kr. - mod 43.5 mill. kr. i 1968-69 - må der fortsat regnes med en betydelig stigning i omsætningsformuen, skønmæssigt ca. 10 mill. kr.

Finansiering heraf må søges opnået ved en væsentlig forøgelse af vore driftskreditter, jf. følgende oversigt:

	31.3.67	31.3.68	31.3.69	31.3.70 budget
Omsætningsformue	21.1	24.0	31.7	42.0
Blankokreditter				
Handelsbanken	1.2	1.2	1.7	
Landmandsbanken	1.7	1.7	1.7	
Privatbanken	1.7	1.7	1.7	
Provinsbanken	0.1	0.3	0.3	
	4.7	4.9	5.4	10.0
Eksportkreditter	6.1	9.1	7.7	10.7
I alt	10.8	14.0	13.1	20.7

Det gældende maksimum for blankokredit i hovedbankerne - 1.7 mill. kr. - blev (undtagen for Handelsbanken) fastsat i 1966, da vort omsætningsniveau var ca. halvt så stort som nu, jf. bilag 2.

På grundlag af vor nuværende ordrebeholdning kan eksportkreditmaksimum forventes forhøjet med ca. 3 mill. kr.

4. Investeringer i ejendomme omfatter i 1969-70 byggeriet i Præstø til ca. 3 mill. kr., hvoraf 2.4 mill. kr. dækkes af byggelån, der senere afløses af prioritetslån.
5. Investering i anlæg omfatter et GIER-anlæg i Silkeborg pr. 1.1.70 - muligvis et tilsvarende anlæg i Rønne 1.4.70 - og et RC 4000-anlæg i Ålborg i slutningen af 1969. Herudover vil det af driftsmæssige grunde være nødvendigt permanent at have et RC 4000-anlæg til rådighed enten i Ballerup eller i Rialto. De samlede investeringer i nævnte anlæg vil i 1969-70 andrage:

Silkeborg	1.4 mill. kr.
Rønne	1.4 - -
Ålborg	3.0 - -
København	2.0 - -
	<u>7.8 mill. kr.</u>
Hertil kommer en række mindre investeringer	<u>1.6 - -</u>
I alt	9.4 mill. kr.

Anlæggene i Århus, Ålborg og Odense blev ved deres etablering finansieret ved pantelån på 1 mill. kr. i hvert anlæg.

Tilsvarende lån må søges for anlæggene i Silkeborg og Rønne (fra Bornholmerbanken foreligger allerede lånetilsagn).

RC 4000-anlægget i Ålborg bør søges finansieret ved et lån på 2 mill. kr. Det bemærkes i denne forbindelse, at det i sin tid i Sparekassen optagne lån på 1 mill. kr. vil være fuldt indfriet 1.12.69, og et senere i Provinsbanken, Ålborg optaget lån på 250.000 kr. indfries pr. 1.4.70.

Også i København må etablering af RC 4000 i forbindelse med en række mindre anskaffelser af supplerende udstyr kunne motivere ændring af belåningen, jf. følgende oversigt over de nuværende lån:

1000 kr.	1.4.67	1.4.68	1.4.69	1.4.70
Hambroes Bank	2.075	1.490	750	-
Finansieringsinstituttet	1.800	1.800	1.800	1.500
Privatbanken	800	800	600	400
	<u>4.675</u>	<u>4.090</u>	<u>3.150</u>	<u>1.900</u>
Bogført værdi af nuværende anlæg	7.938	6.800	5.764	4.611
Tilgang 1969-70				ca. 2.700

Såfremt nævnte anlægsinvesteringer i deres helhed gennemføres i 1969-70, og belåning opnås i det skitserede omfang, vil den samlede udvikling i anlægsværdier og lån heri kunne belyses ved følgende oversigt:

Mill. kr.	31.3.67	31.3.68	31.3.69	31.3.70	
				Budget før afskr.	efter afskr.
Anlæg i servicecentre					
København	7.9	6.8	5.7	8.5	6.8
Århus	1.0	0.8	0.7	0.7	0.6
Ålborg	0.7	0.6	0.5	3.5	2.8
Odense	-	1.0	0.9	0.9	0.7
Silkeborg	-	-	-	1.4	1.1
Rønne	-	-	-	1.4	1.1
	9.6	9.2	7.8	16.4	13.1
Pantelån					
København	4.7	4.1	3.2	3.9	
Århus	0.8	0.8	0.8	0.4	
Ålborg	0.9	0.7	0.4	2.0	
Odense	-	1.0	1.0	0.9	
Silkeborg	-	-	-	1.0	
Rønne	-	-	-	1.0	
	6.4	6.6	5.4	9.2	

Nettoforøgelsen i lån på ca. 3.8 mill. kr. fremkommer som nye lån på i alt 6 mill. kr. med fradrag af afdrag på løbende lån på 2.2 mill. kr.

6. Statens Lånefond for Erhvervsforskning har pr. 1.4.69 ydet RC lån på 2.1 mill. kr., og efter foreliggende lånetilsagn vil i 1969-70 kunne trækkes yderligere 1.2 mill. kr. til finansiering af færdiggørelsen af RC 4000-projektet i den skikkelse, der dannede grundlag for låneansøgningen. Vi har for nylig tilstillet Lånefonden avis om, at vi for tiden overvejer valg og prioritering af en række udviklingsprojekter, og at vi efter afslutningen af disse overvejelser vil tillade os at søge yderligere lån til delvis finansiering af omkostningerne ved nogle af disse projekter.

7. Det er af mange grunde vanskeligt på nuværende tidspunkt at skønne nogenlunde sikkert over udviklingen i debitorer, beholdninger og anlægsværdier, dels fordi udviklingen i 2. halvår vil påvirkes af det faktiske driftsforløb i 1. halvår, og dels fordi tidsplanen for investeringer i anlæg vil kunne forskydes.

Dette notat skal derfor alene tjene som et udgangspunkt for en vurdering af de finansieringsproblemer, der knytter sig til RC's fortsatte vækst og et skøn over, hvorledes disse problemer bedst vil kunne løses i løbet af året.

De foranstående betragtninger og tal kan sammenfattes således:

Kapitalbehov:

Vækst i omsætningsformue	10.0		
Tilgang anlæg og inventar	9.4		
Tilgang ejendomme	<u>3.0</u>	22.4	
Afdragsforpligtelser	2.2		
Nedbringelse af kreditorer	<u>2.0</u>	<u>4.2</u>	26.6

Finansiering:

Forhøjelse af driftskredit	7.6		
Nye lån i anlæg	6.0		
Byggelån	2.4		
Statens Lånefond	<u>2.0</u>		<u>18.0</u>
		Differencen	8.6

må dækkes ved overskud før afskrivninger - der er budgetteret til knap 7 mill. kr. - og en større kreditormasse end forudsat.

RC's STATUS 1967, 1968 og 1969

Mill. kr.	31.3.67		31.3.68		31.3.69	
<u>AKTIVER</u>						
Kassebeholdning	0.1		0.2		0.2	
Debitorer	10.9		12.8		15.6	
Beholdninger	<u>10.1</u>	21.1	<u>11.0</u>	24.0	<u>15.9</u>	31.7
Anlæg og inventar	12.9		13.7		12.0	
Ejendomme	0.3		0.3		3.4	
Datterselskaber	0.5	13.7	0.9	14.9	1.4	16.8
		<u>34.8</u>		<u>38.9</u>		<u>48.5</u>
<u>PASSIVER</u>						
Kreditorer	3.9		3.7		8.0	
Forudbetalinger	<u>1.1</u>	5.0	<u>1.4</u>	5.1	<u>1.8</u>	9.8
Statens Lånefond		0.3		0.7		2.1
Lån mod pant i anlæg		6.6		6.7		5.3
Prioritetsgæld		-		-		1.7
Driftskredit		10.7		13.7		10.1
Fremmedkapital		<u>22.6</u>		<u>26.2</u>		<u>29.0</u>
Egenkapital		12.2		12.7		19.5
		<u>34.8</u>		<u>38.9</u>		<u>48.5</u>

UDVIKLING I OMSÆTNING OG OMSÆTNINGSFORMUE

Mill. kr.

	65 - 66	Vækst	66 - 67	Vækst	67 - 68	Vækst	68 - 69	Vækst 1966 - 69
Omsætning								
Service	13.5	1.0	14.5	0.5	15.0	3.2	18.2	4.7
Udstyr	10.6	5.5	16.1	2.9	19.0	6.3	25.3	14.7
	24.1	6.5	30.6	3.4	34.0	9.5	43.5	19.4
Omsætningsformue								
Ultimo								
Debitorer	6.5	4.4	10.9	1.9	12.8	2.8	15.6	9.1
Beholdninger	8.1	2.0	10.1	0.9	11.0	4.9	15.9	7.8
	14.6	6.4	21.0	2.8	23.8	7.7	31.5	16.9

26.11.1969

NOTAT OM RC'S VÆKST OG KAPITALBEHOV

1. Af vedlagte bilag 1 fremgår udviklingen i RC's omsætning, driftsresultat og status fra 1964-65 til 1968-69 samt budgettal for 1969-70.

Det fremgår heraf, at på de tre år fra 1965-66 til 1968-69 er omsætningen steget knap 20 mill. kr. eller gennemsnitlig godt 20 pct. p.a. Samtidig er den samlede formue steget 23 mill. kr., fordelt med 17 mill. kr. på omsætningsformue og 6 mill. kr. på anlægsformue.

2. En afgørende forudsætning for den stedfundne udvikling og for den i indeværende år indtrædende forbedring i RC's driftsresultat har været, at RC i de forløbne år har anvendt betydelige og stærkt stigende beløb til udviklingsomkostninger, som af forsigtighedsmæssige hensyn i deres helhed er afholdt over driften.

For de fire år 1965-66 til 1968-69 har RC's bruttoinvestering incl. investering i udviklingsarbejde andraget ca. 48 mill. kr., jf. følgende opstilling:

	mill. kr.
Investering i omsætningsformue	16.9
Investering i anlægsformue:	
Udstyr og inventar	13.4
Ejendomme	3.2
Datterselskaber	1.4
	<hr/>
Investering i udviklingsarbejde	13.0
	<hr/>
	47.9
Heraf er finansieret ved lån og kredit	14.7
	<hr/>
medens restbeløbet	33.2

er finansieret ved en udvidelse af aktiekapitalen på godt 6 mill. kr., og det herefter resterende beløb på knap 27 mill. kr. modsvares af de over driften afholdte udviklingsomkostninger på 13 mill. kr., afskrivninger på anlæg på 12 mill. kr. samt overskud (efter fradrag af udbytte i 1969) på 1.8 mill. kr.

3. Af bilag 1 fremgår, at der for 1969-70 budgetteres med et nettooverskud på 3 mill. kr. til trods for, at der er regnet med en stigning i afskrivninger på 1 mill. kr., og der er budgetteret med en forøgelse i udviklingsomkostninger også på ca. 1 mill. kr.

Baggrunden for de relativt store udviklingsomkostninger i 1968-69 og 1969-70 er gennemførelsen af RC 4000-projektet, der har været mere omfattende og krævet længere tid en oprindelig forventet, og det kan påregnes, at omkostningerne ved interne udviklingsprojekter i de nærmest kommende år vil blive en del mindre - antagelig ca. 5 mill. kr. pr. år.

4. Den omstændighed, at det alene er ændringer i fysiske beholdninger, anlæg og bygninger, der kommer til udtryk i RC's status, medens omkostningerne ved opbygning af immaterielle aktiver fuldt ud afholdes over driften, medfører, at de hidtil aflagte driftsregnskaber og dertil knyttede statusværdier giver et ufuldstændigt billede af den stedfundne udvikling.

Til supplerung er derfor i bilag 2 illustreret, hvorledes udviklingen i driftsresultat og investeret kapital ville have formet sig, såfremt man ved regnskabsopgørelserne havde fulgt det princip, at aktivere udviklingsomkostninger og afskrive dem med 25 pct. i det år, hvor de er afholdt, samt 25 pct. i hvert af de tre følgende år.

Resultatet af en sådan korrektion bliver:

		Korrigeret nettooverskud	
		mill. kr.	pct. af A/S-kap.
1965-66		0.8	6
1966-67		2.0	16
1967-68		2.7	21
1968-69		3.6	23
1969-70	Budget	5.2	28
1970-71	Skøn	5.5	29

Denne opstilling skal ikke tjene som argument for at forlade hidtidig praksis, hvorefter udviklingsomkostninger afholdes af driften, men tallene forekommer af betydning for en vurdering af hele udviklingen.

5. I 1969-70 ligger udviklingsomkostningerne af de forannævnte grunde på et maksimum, og samtidig stiller den stærke stigning i produktion og omsætning - ca. 50 pct. - krav om en betydelig udvidelse af omsætningsformuen samt byggeri i Præstø, hvortil kommer, at væksten i servicecenteraktiviteten nødvendiggør en relativ stor udvidelse af maskinkapaciteten. I denne forbindelse må bemærkes, at den bogførte værdi af edb-anlæg og -udstyr til eget brug ved udgangen af 1968-69 var mindre end fire år tidligere.
6. I notatet af 9.6.69 skønnedes en stigning i omsætningsformuen i indeværende regnskabsår på ca. 10 mill. kr.

Denne vækst er allerede indtruffet ved udgangen af 1. halvår, og for hele året må der derfor regnes med et større beløb, jf. følgende tal:

	Omsætnings- niveau	Vækst	Vækst	Omsætnings- formue
	2 x sidste halvår			
1.04.68	37.4	0.0	1.0	24.0
1.10.68	37.4	10.6	6.7	25.0
1.04.69	48.0	10.0	10.7	31.7
1.10.69	58.0	10.0	3.6	42.4
1.04.70	68.0			46.0

7. Investering i ejendomme omfatter i 1969-70 byggeriet i Præstø til omkring 3 mill. kr., hvoraf 2.4 mill. kr. dækkes af byggelån, der afløses af prioritetslån.

I Århus er lokalesituationen anspændt. Der er endnu ikke fundet nogen løsning på dette spørgsmål, men det må forventes, at en investering på 1 mill. kr. bliver påkrævet inden længe. Midlertidigt disponeres et antal medarbejdere til Silkeborg.

Også i Ballerup er der stærkt behov for lokaleudvidelse. En realisering heraf må udskydes nogen tid.

Pladmangel i Rialto (og i nogen grad i Ballerup) søges afhjulpet ved udvidelse af lejemålet ved Sjællandsbroen med ca. 1.000 m².

8. Investering i anlæg kan belyses ved følgende oversigt:

		mill. kr.	
a.	Silkeborg GIER	1.5	december 69
b.	Sjællandsbroen RC 4000	2.5	december 69
c.	Rialto CDC 1604 C	2.0	december 69
d.	Ålborg RC 4000	<u>2.5</u>	januar 70
		8.5	
e.	Mindre anskaffelser	<u>1.6</u>	inden 1.4.70
		10.1	
f.	Rønne GIER	1.5	april 1970
g.	Århus RC 4000	2.5	1970-71
h.	Odense RC 4000	2.5	1970-71
i.	København RC 4000	<u>2.5</u>	1970-71
		19.1	
j.	Mindre anskaffelser	<u>1.4</u>	1970-71
		20.5	
k.	Datatransmission	?	

Af den samlede investering på godt 20 mill. kr. vil omkring halvdelen blive gennemført i 1969-70. Det drejer sig om posterne a-e, svarende til i alt 10 mill. kr.

I 1970-71 må investeringstempoet dels bero på resultatet af forhandlingerne med Provinsbanken og udviklingen i samarbejdet med andre banker, dels på finansieringsmulighederne.

Om finansieringen af den i indeværende år planlagte investering kan oplyses, at post c - det tredje 1604-anlæg - er købt på afbetaling over fire år med en udbetaling på ca. 0.5 mill. kr. Post d, Ålborg-anlægget forventes finansieret ved lån i Provinsbanken, Ålborg samt Sparekassen i Ålborg mod pant i hele servicecenter Ålborg.

Lån i anlæggene i København er på nuværende tidspunkt nedbragt til ca. 2.5 mill. kr., og den bogførte værdi vil ved udgangen af regnskabsåret beløbe sig til 7-8 mill. kr. eksklusiv det på afbetaling købte tredje 1604-anlæg.

Endelig bemærkes, at RC nu skulle være nået en periode med betydeligt løbende overskud før afskrivninger. Dette giver større direkte tilgang af midler fra driften og må samtidig øge lånemulighederne, såvel hvad angår driftskredit som kredit til finansiering af anlæg - og ejendomme.

Som bilag 3 er vedlagt status pr. 1.4.68, 1.4.69 og 1.10.69.

9. En fortsat vækst af den størrelse som karakteriserer 1969-70 - ca. 50 pct. i forhold til foregående år - vil ikke kunne opretholdes, og i de kommende måneder må i forbindelse med budgetteringen søges klarlagt, hvilken vækst, der alle forhold taget i betragtning bør tilstræbes for næste år.

UDVIKLING I OMSÆTNING, DRIFTSRESULTAT OG STATUS

Mill. kr.

		O m s æ t n i n g			A k t i v e r		
		Service	Udstyr	I alt	Omsætn. formue	Anlægs- formue m.v.	I alt
1964-65		8.5	7.5	16.0	12.7	10.9	23.6
1965-66		13.5	10.6	24.1	14.6	11.1	25.7
1966-67		14.5	16.1	30.6	21.0	13.9	34.9
1967-68		15.0	19.0	34.0	23.8	15.1	38.9
1968-69		18.2	25.3	43.5	31.5	17.0	48.5
1969-70	Budget april 69	22.0	38.0	60.0	42.0	26.0	68.0
		Overskud før afskr.	Afskr.	Netto overskud	Gæld	Passiver Egenkap.	I alt
1964-65		1.0	2.1	- 1.1	13.5	10.1	23.6
1965-66		2.6	2.5	0.1	14.3	11.4	25.7
1966-67		4.0	3.2	0.8	22.7	12.2	34.9
1967-68		3.6	3.1	0.5	26.2	12.7	38.9
1968-69		4.0	3.1	0.9	29.0	19.5	48.5
1969-70	Budget april 69	7.0	4.0	3.0	46.5	21.5	68.0

KORREKTION AF DRIFTSRESULTAT OG EGENKAPITAL

Mill. kr.

		Driftsresultat iflg. regnskab	Udvikl. omk.	Afskrivning på udvikl. omk.	Korrigeret driftsresultat
1965-66		0.1	1.0	0.3	0.8
1966-67		0.8	2.0	0.8	2.0
1967-68		0.5	4.0	1.8	2.7
1968-69		0.9	6.0	3.3	3.6
1969-70	Budget	3.0	7.0	4.8	5.2
1970-71	Skøn	6.0	5.0	5.5	5.5

		Aktiver iflg. regnskab	Aktiverede udvikl. omk.	I alt	Heraf egenkapital
1.4.66		25.7	0.7	26.4	12.1
1.4.67		34.9	1.9	36.8	14.1
1.4.68		38.9	4.1	43.0	16.8
1.4.69		48.5	6.8	55.3	26.3
1.4.70	Budget	68.0	9.0	77.0	30.3 ¹⁾
1.4.71	Skøn	80.0	8.5	88.5	34.6 ¹⁾

1) Forudsat 6 pct. udbytte til aktiekapital 18.75 mill. kr.

STATUS RC

Mill. kr.	1.4.68	1.4.69	1.10.69	1.4.70 Budget revideret
Omsætningsformue	23.8	31.5	42.4	46.0
Anlæg og inventar	13.7	12.3	13.2	21.0 ¹⁾
Ejendomme	0.3	3.4	4.7	6.0
Datterselskaber	0.9	1.3	2.3	3.0
	<hr/> 38.9	<hr/> 48.5	<hr/> 62.6	<hr/> 76.0
Kreditorer	5.2	9.8	12.5	12.0
Driftskredit	13.7	10.1	17.4	} 30.0
Lån i anlæg	6.6	5.3	5.0	
Prioritetslån	-	1.7	2.9	4.0
Erhvervsforskningsfond	0.7	2.1	2.9	4.0
	<hr/> 26.2	<hr/> 29.0	<hr/> 40.7	<hr/> 50.0
Egenkapital	<hr/> 12.7	<hr/> 19.5	<hr/> 21.9	<hr/> 26.0 ¹⁾
	<hr/> 38.9	<hr/> 48.5	<hr/> 62.6	<hr/> 76.0
Omsætning 2 x sidste halvår	37.4	48.0	58.0	68.0

¹⁾ Før afskrivning

A/S REGNECENTRALEN

UDVIKLING I OMSÆTNING OG DRIFTSRESULTAT

Mill. kr.

	Omsætning			Driftsresultat		
	Service m.m.	Udstyr	Ialt	Overskud før afskr.	Afskr.	Nettooverskud
1964 - 65	9.6	9.5	19.1	1.0	2.1	- 1.1
1965 - 66	13.5	10.6	24.1	2.6	3.2	0.8
1966 - 67	14.5	16.1	30.6	4.0	3.2	0.8
1967 - 68	15.0	19.0	34.0	3.6	3.1	0.5
1968 - 69	18.2	25.3	43.5	4.0	3.1	0.9
1969 - 70	25.3	44.4	70.2	7.2	4.7	2.5
1970 - 71						
Budget	33	62	95	11	6	5

A/S REGNECENTRALEN

BUDGET- OG REGNSKABSTAL 1968/69 - 1970/71

	Omsætning		Omkostninger		Overskud før afskrivninger	
	Budget	Regnskab	Budget	Regnskab	Budget	Regnskab
1968-69						
1. halvår	18.5	18.7	17.7	17.5	0.8	1.2
2. halvår	23.0	24.8	19.6	22.0	3.4	2.8
	41.5	43.5	37.3	39.5	4.2	4.0
1969-70						
1. halvår	27.0	29.0		24.8	2.2	2.4
2. halvår	37.0	41.2		36.4	4.6	4.8
	64.0	70.2		63.0	6.8	7.2
1970-71						
1. halvår	44		40		4	
2. halvår	51		44		7	
	95		84		11	

A/S REGNECENTRALEN

KORREKTION AF DRIFTSRESULTAT OG EGENKAPITAL

Mill. kr.

	Driftsresultat iflg. regnskab	Udvikl. omk.	Afskrivning på udvikl. omk.	Korrigeret driftsresultat
1965-66	0.1	1.0	0.3	0.8
1966-67	0.8	2.0	0.8	2.0
1967-68	0.5	4.0	1.8	2.7
1968-69	0.9	6.0	3.3	3.6
1969-70	2.5	7.0	4.8	4.7
1970-71 Budget	5.0	7.0	6.0	6.0

	Aktiver iflg. regnskab	Aktiverede udvikl. omk.	I alt	Heraf egen- kapital
1.4.66	25.7	0.7	26.4	12.1
1.4.67	34.9	1.9	36.8	14.1
1.4.68	38.9	4.1	43.0	16.8
1.4.69	48.5	6.8	55.3	26.3
1.4.70	76.4	9.0	85.4	30.0 ¹⁾

NB. Forudsætning: Aktivering af udviklingsomkostninger og afskrivning med 25 pct. i det år, hvor de er afholdt og 25 pct. i hvert af de tre følgende år.

1) Forudsat 6 pct. udbytte til aktiekapital 18.75 mill. kr.

UDVIKLING I STATUS, OMSÆTNING OG LIKVIDITET

Mill. kr.	1.4.69	1.4.70	1.10.70	1.1.71	1.4.71 før afskr.	1.4.71 efter afskr.
Omsætningsformue	31.5	48.3	49.4	50.7	49.7	
Anlæg og inventar	12.3	18.2	26.1	27.3	28.4	22.8
Ejendomme	3.4	6.1	6.1	6.1	6.1	
Datterselskaber	1.3	2.9	2.9	2.9	2.9	
AKTIVER IALT	48.5	75.5	84.5	87.0	87.1	81.5
Kreditorer m.v.	9.8	18.3	14.5	9.1	9.1	
Driftskredit	10.1	21.7	24.1	29.3	29.2	
Prioritetslån	1.7	4.0	4.2	4.0	3.8	
Lån i anlæg	5.3	6.6	7.6			
Erhvervsforskningsfond	2.1	3.9	5.0	13.4	13.2	
FREMMEKAPITAL IALT	29.0	54.5	55.4	56.8	55.3	
EGENKAPITAL IALT	19.5	21.0	29.1	30.2	31.8	26.2
PASSIVER IALT	48.5	75.5	84.5	87.0	87.1	81.5
OMSÆTNING IALT (2 x sidste halvår)	48.0	82.5	83.2		89.2	
LIKVIDITET	2.5	1.1	2.1	1.9	2.0	

A/S REGNECENTRALEN

4.5.70
Bilag 1STATUS

Mill. kr.

	1.4.68	1.4.69	1.10.69	1.4.70	1.4.70 Efter afskr.	1.10.70 Budget
Omsætningsformue	24.0	31.5	42.4	49.2		55
Anlæg og inventar	13.7	12.3	13.2	22.9	18.2	25
Ejendomme	0.3	3.4	4.7	6.1		6
Datterselskaber	0.9	1.3	2.3	2.9		3
	38.9	48.5	62.6	81.1	76.4	89
Kreditorer	5.2	9.8	12.5	17.1		15
Driftskredit 1)	13.7	10.1	17.4	22.7		32
Lån i anlæg	6.6	5.3	5.0	6.6		9
Prioritetslån	-	1.7	2.9	4.0		4
Erhvervsforskningsfond	0.7	2.1	2.9	3.9		4
	26.2	29.0	40.7	54.3		64
Egenkapital	12.7	19.5	21.9	26.8	22.1	25
	38.9	48.5	62.6	81.1	76.4	89
Omsætning i alt						
2 x sidste halvår	37.4	48.0	58.0	82.5		90
Driftskreditmaximum	14.0	12.6	18.8	22.9		31.9
Likviditet	0.3	2.5	1.3	1.1		0.9

1) Fra 1.11.69 incl. Skand. Bank, Svejts ca. 1 mill. kr.

25.11.70

NOTAT ANG. RC's LIKVIDITET

1. I slutningen af august 70 blev det klart, at det behov for yderligere kredit, som først var ventet i løbet af oktober kvartal, ville indtræffe noget tidligere. Årsagerne til den ugunstige likviditetsudvikling i juli kvartal var primært følgende:
  - a. Pengeindgangen fra industrisektoren blev betydeligt mindre end budgetteret på grund af forsinkelser i en række leveringer og betalinger vedrørende udstyr.
  - b. Der skete et betydeligt fald i ordreindgangen for udstyr, som medførte, at vi en tid ikke kunne udnytte vor eksportkredit i fuldt omfang.
2. I løbet af september måned foretoges en revision af driftsbudgettet for indeværende regnskabsår, og på grundlag heraf blev kreditbehovet for tiden indtil 1.4.1971 opgjort til ialt 8 mill. kr. Et notat herom, som blev udarbejdet den 30.9.70 er vedlagt som bilag til nærværende notat. Notatet af 30.9.70 blev forelagt formand og næstformand, hvorefter det dannede grundlag for de forhandlinger med de tre hovedbanker, som formanden og direktionen derefter førte i oktober. Resultatet af disse forhandlinger blev, at bankerne bevilgede den ansøgte kreditudvidelse på $3 \times 1,6$ mill. kr. = 4,8 mill. kr.
3. I samråd med næstformanden ansøgte vi ved skrivelse af 12. oktober Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling om et lån på godt 2,6 mill. kr. til finansiering af en planlagt udvidelse af $\text{Æ} 4000$ projektet. Denne ansøgning blev den 30.10.1970 imødekommet af Fondet.
4. Ved forhandling med Finansieringsinstituttet har Æ opnået en ændret tilbagebetalingsordning for de eksisterende lån, hvorved afdragsbeløbet i tiden indtil udgangen af 1972 reduceres med ca. 200.000 kr. pr. halvår.
5. I løbet af oktober og november måneder er der desuden ført forhandlinger med nogle af de største varekreditorer, med hvem der er truffet aftale om en langsommere betaling af de forfaldne beløb.

30.9.70

NOTAT TIL BESTYRELSEN

1. På grundlag af et budget over udviklingen i status og likviditet opgjorde RC i foråret behovet for kapitaltilførsel for tiden indtil oktober dette år til 9 mill. kr., og på denne baggrund ansøgte vi om en forhøjelse af vor driftskredit med 3 mill. kr. i hver af de 3 hovedbanker.

Denne ansøgning blev kun delvis imødekommet, idet der bevilgedes en forhøjelse af kreditten på 1 mill. kr. i hver af hovedbankerne, hvorefter resten af kapitalbehovet blev dækket gennem en udvidelse af RC's aktiekapital med godt 6 mill. kr.

I forbindelse med drøftelserne om kreditforøgelsen blev det anført, at RC ikke måtte disponere i forventning om, at en fortsat stærk vækst ville kunne finansieres ved kreditudvidelse, og at RC derfor måtte søge at stabilisere sin aktivitet, samtidig med at driften tilrettelagdes således, at en større selvfinansiering blev mulig.

2. Udviklingen i det forløbne halvår kan, hvad status og likviditet angår, belyses ved de i vedlagte bilag anførte tal, der kan resumeres således:

Mill. kr.	1.4.70	1.10.70	
		Budget maj 1970	Resultat (foreløbige tal)
Balance	75.5	89	84.5
Fremmedkapital	54.5	64	55.4
Egenkapital	21.0	25	29.1

Det fremgår heraf, at egenkapitalen er øget med 8 mill. kr. medens fremmedkapitalen er steget 1 mill. kr.

Af bilaget fremgår videre, at omsætningsniveauet er omtrent uændret i forhold til andet halvår 1969-70, og for det kommende halvår budgetteres nu kun med en svag stigning i omsætningsniveau, således at den samlede omsætning i 1970-71 forventes at blive ca. 85 mill. kr. mod 70 mill. kr. i 1969-70. Efter 1.4.71 forventes omsætningen foreløbig stabiliseret.

3. Overgangen fra en stærk vækst til en stabilisering af aktivitetsniveauet har forskellige konsekvenser.

For det første vil omsætningsformuen - med en vis forsinkelse - blive mindre.

For det andet vil leverandørkredit falde - og i overgangsperioden falde stærkere end svarende til omsætningsniveauet.

For det tredje vil driftsresultaterne i overgangsperioden forringes fordi det ikke er muligt på kort sigt at tilpasse kapacitet og ressourcer.

4. Driftsresultaterne er iøvrigt væsentlig påvirket af det forhold, at I 4000 projektet er blevet betydeligt dyrere i udviklings- og produktionsmodningsomkostninger og har vist sig at være væsentligt mere tidkrævende end tidligere planlagt.

De til udvikling og produktionsmodning m.v. over driften afholdte udgifter til I 4000 har skønsmæssigt indtil 1.10.70 andraget flg. beløb:

Udvikling	ca. 10 mill. kr.
Prod. modning m.v.	ca. 5 mill. kr.

I den resterende del af 1970-71 og i 1971-72 vil udgifterne til videre udvikling andrage yderligere henved 4 mill. kr., og udgifterne til produktionsmodning af forskellige ydre enheder samt til dokumentation og fremstilling af manualer m.v. vil beløbe sig til ca. 2 mill. kr.

Den nedgang i disse omkostningskategorier, som tidligere forventedes, vil altså være vanskelig at gennemføre, selvom noget - på kort sigt - kan opnås ved en udsættelse af visse delprojekter.

5. På nuværende tidspunkt er kr. 4000 leveret til:

Teleteknisk Forskningslaboratorium
 Vestkraft i Esbjerg
 Elsam i Skærbæk
 Wloclawek, Polen.
 RC servicecenter i Ålborg
 RC's servicecenter i København
 RC's datterselskab i Oslo

og i okt.-nov. 1970 installeres kr. 4000 hos:

Handelshøjskolen i Århus
 Ålborg Portland Cementfabrikker
 Niels Bohr instituttet
 H.C. Ørsted Instituttet

Det programmel, der forudsættes leveret til kunder, har selvsagt haft høj prioritet, og den forsinkelse, der er indtrådt, rammer derfor først og fremmest det programmel, der har betydning for kr. 4000's anvendelse til servicecentervirksomhed med deraf følgende forsinkelse af vækst i RC's serviceindtægter.

Den stærke belastning af udviklingsafdelingerne, kr. 4000 har medført, har iøvrigt samtidig forsinket beslutning om og iværksættelse af udvikling af andet mindre udstyr til supplerende af og afløsning af vore øvrige produkter.

6. Med hensyn til RC's likviditet må tages i betragtning, at pengeindgangen kan svinge stærkt. Eksempelvis kan de af kunder begærede udskydelser af leverancer påvirke den enkelte måned med flere mill. kr. Videre kan forbigående nedgang i indgang af eksportordrer påvirke mulighederne for udnyttelse af vore revolverende eksportkreditter, og endelig kan forskelle i betalingsvilkår for store kontrakter give betydelige variationer i forudbetalinger.

Sådanne svingninger søges overvæltet på vore materialeleverandører - men dette er kun muligt i begrænset omfang.

7. Kreditbehovet kan for tiden indtil 1.4.71 opgøres således:

Mill. kr.		Oktober kvrt. 1970	Januar kvrt. 1971
Pengeindgang	drift	19.5	22.1
Pengeudgang	drift	27.3	20.6
	afdrag på lån	0.4	1.4
		27.7	22.0
Forskel		- 8.2	0.1

8. For 2. halvår er kreditbehovet herefter opgjort til ialt 8 mill. kr., der i det væsentlige hidrører fra en nødvendig nedbringelse af kreditormassen som følge af det nedskårne indkøbsprogram for 2. halvår. Den dertil svarende reduktion af lagre og udestående fordringer forventes først at indtræffe i løbet af 1971-72.

Af kreditbehovet kan formentlig 2.0 - 2.5 mill. kr. dækkes ved yderligere lån fra Udviklingsfondet og ved lån i det E 4000-anlæg, som i disse dage opstilles på Handelshøjskolen i Århus på lejebasis. Det vil formentlig tillige være muligt at "strække" leverandørkreditte med ca. 1 mill. kr.

Det resterende udækkede kreditbehov vil således blive 4.5 - 5.0 mill. kr., og man må derfor anmode hver af de tre bankforbindelser om en forhøjelse af limitum for den løbende kredit fra 4.9 mill. kr. til 6.5 mill. kr.

Den til foranstående svarende udvikling RC's status fremgår af bilaget, hvis hovedtal er:

Mill. kr.	1.10.70	1.1.71	1.4.71
Balance	84.5	87.0	87.1
Egenkapital	29.1	30.2	31.8
Fremmedkapital	55.4	56.8	55.3

Det ses heraf, at fremmedkapitalen budgetteres til samme størrelse ved halvårets udgang som ved begyndelsen.

9. I løbet af indeværende halvår må bestræbelserne for at stabilisere RC's aktivitet på det nuværende niveau forceres.

Direktionen har foreløbig standset planeringen af et servicecenter i teknikerbyen i Virum i 1971. Investering i byggeri i Århus er opgivet og etablering af kr 4000 i Århus er udskudt til næste regnskabsår.

I alle sektorer gennemgås eksisterende og planlagte projekter med henblik på en afgrænsning, så ressourcerne reduceres og koncentrerer på de projekter, der i omfang og markedsmuligheder er mest lovende.

KOMMENTARER TIL BUDGETFORSLAG FOR 1971/1972

1. I forhold til det i bestyrelsesmødet den 3.2.71 drøftede driftsbudget er de nu foreliggende budgetter præget af en kraftig reduktion af produktion og salg af $\text{kr} 4000$ samt en betydelig begrænsning af aktiviteten i systemsektoren og i særdeleshed i udviklingssektoren.

Om forudsætningerne for de enkelte budgetter skal bemærkes.

2. Investeringsbudgettets hovedposter er baseret på følgende:

- a. $\text{kr} 4000$ i København udbygges for ca. 1 mill.kr., hovedsageligt i form af større baggrundslagerkapacitet, herunder hurtigere - og mere driftssikre - magnetbåndstationer.
- b. $\text{kr} 4000$ i Ballerup udbygges for ca. 0.6 mill.kr., hvorefter det kan fungere som reserve- og suppleringsanlæg for anlægget i København.
- c. $\text{kr} 4000$ i Ålborg udbygges for ca. 1 mill.kr., fortrinsvis ved installation af hurtigere - og mere driftssikre - magnetbåndstationer og suppleret med konverteringsudstyr.
- d. $\text{kr} 4000$ installeres i Århus i nyindrettede lokaler i Fiskergade (og vil fra starten køre de opgaver, der er lagt ind på Handelshøjskoleanlægget).
Såvel inventar til lokalerne i Fiskergade som øvrige investeringer er søgt begrænset mest muligt.

Der budgetteres med en nedgang i materialebeholdninger i årets løb på 1.4 mill. kr., men det undersøges for tiden om en yderligere reduktion er mulig.

3. Driftsbudgettet er præget af de svigtende afsætningsmuligheder for $\text{f} 4000$. Som følge heraf er den forventede ordreindgang for $\text{f} 4000$ og udstyr hertil reduceret fra ca. 19 mill. kr. til ca. 10 mill.kr. og materialeindkøb og produktionspersonale i Præstø begrænses tilsvarende. Der er derimod ikke i budgettet regnet med reduktioner i salgs- eller vedligeholdelsesaktiviteten omkring $\text{f} 4000$. Af industrisektorens indtægter forudsættes ca. 15 mill.kr. at hidrøre fra salg af Nova og systemer baseret herpå, medens ca. 19 mill.kr. hidrører fra $\text{f} 2000$ og $\text{f} 3000$ m.v..

Der er forudsat en halvering af medarbejderstaben i udviklingssektoren fra oktober kvartal som en konsekvens af, at industrisektorens omsætning ikke danner grundlag for opretholdelse af en udviklingsaktivitet af det hidtidige omfang. Også systemsektorens medarbejderstab påregnes reduceret noget fra oktober kvartal, og i forbindelse hermed forudsættes lejemaalene af Finsensvej og Smallegade 14 at ophøre fra 1.10.71.

4. Likviditetsbudgettet for driftsåret er udarbejdet summarisk, baseret på den forudsætning, at indtægterne - bortset fra salg af anlæg til eget brug - medfører indbetalinger af tilsvarende størrelse med 3 måneders forsinkelse, og at der tilsvarende opnås 3 måneders kredit på den del af udgifterne, der ikke betales kontant.

Det forudsættes endvidere, at hidtidig eksportkredit kan opretholdes og udnyttes fuldt ud. Det angivne beløb for "kapitaltilførsel iøvrigt" er et residualbeløb, som udtrykker det til budgetterne svarende udækkede kapitalbehov.

Den omstændighed at likviditetsbudgettet som anført er udarbejdet efter summariske retningslinier bevirker, at det må suppleres med et kortperiodisk budget, der hensyntager til et antal individuelle forhold. Dette budget vil først kunne foreligge til bestyrelsesmødet, men det må forventes, at det vil vise en stærk anspændelse af likviditeten i april eller maj måned.

5. Statusbudgettet angiver de ændringer i status, der kan afledes af drifts-, investerings- og likviditetsbudgetterne. De anførte tal for status pr. 1.4.71 (efter afskrivninger) er skønnede og blot medtaget for at angive størrelsesordenen af hovedposterne.

6. Sammenfattende kan det herefter konstateres, at der for driftsåret som helhed under de angivne forudsætninger må påregnes et samlet kapitalbehov på 11 mill.kr., hvoraf de 2.5 mill.kr. ventes tilvejebragt over driften ved en omsætning på 91 mill.kr., yderligere 1.5 mill.kr. forventes fra udviklingsfondet, og det udækkede kapitalbehov udgør herefter 7 mill.kr.

Det foreliggende budget er uacceptabelt og må vurderes på baggrund af den usikkerhed, der knytter sig til tallene for I-sektorens salg af udstyr.

Drejningen af aktiviteten fra udvikling og fremstilling af datamater til udvikling og salg af produkter baseret på udefra indkøbte centralenheder (Nova) og mere begrænset fremstilling af hardware tager imidlertid sin tid. Selv om alle kræfter sættes ind på gennemførelsen, er det umuligt på nuværende tidspunkt at sige noget sikkert om, hvor hurtigt udvikling og markedsføring kan resultere i en tilfredsstillende vækst i salg.

I denne forbindelse må også fremhæves, at datterselskabernes økonomi er stærkt afhængig af en hurtig og heldig gennemførelse af de på Nova-mini-computeren baserede projekter.

Det er derfor nødvendigt at overveje, hvilke radikale ændringer i RC's struktur, og de til budgettet knyttede forudsætninger, der bør søges gennemført.